

המשרד להפקרת הסביבה

נטע אחיטוב 05.04.2017 02:00

הדברים הגיעו לידי כך, שהשבוע מבקר המדינה מצא לנכון לפנות באופן ישיר לראש הממשלה בנוגע למכל האמוניה במפרץ חיפה. המכל הזה כל כך מעניין את בנימין נתניהו, שיוסף שפירא נאלץ להתערב, להתריע בפניו על הסכנה הפוטנציאלית הגלומה בו, ו"לעודד" אותו לפעול בנושא. כנראה שהדו"ח ששוטח את הסכנה הלאומית שמציב המכל — זה שפורסם בינואר השנה ונכתב על ידי עשרה כימאים מארבעה מוסדות אקדמיים שונים, כולל חתן פרס נובל, דן שכטמן — לא הרשים מספיק את ראש הממשלה. הוא כנראה לא התרגש מזה שנכתב שם שפגיעה כלשהי במכל או באחת האוניות המובילות אליו אמוניה תגרום לאסון נורא. גם העובדה שלא נדרש דווקא טיל כדי לממש את פוטנציאל הסכנה, ושהוא יכול להתממש גם בעת רעידת אדמה, לא הילכה עליו אימים. בגדול, מה שהמבקר אמר השבוע לנתניהו הוא, שמשרדי ממשלתו כשלו בטיפול בנושא. מה שלא נאמר, אבל עולה מבין השורות זה, ששוב הופקרו "החיים עצמם" בישראל על מזבח האובססיה הנוכחית של ראש הממשלה — שהיא לצערנו לא מכל האמוניה. הפעם היה זה מבקר המדינה, שהתריע. אבל לא מזמן היה זה בית משפט לעניינים מקומיים בחיפה, שהוציא צו סגירה למכל. גם המהלך הזה לא סתם את הגולל על הפרשה, כי בעלי שררה בישראל תמיד מסתדרים איכשהו. חברת "חיפה כימיקלים" פנתה לבית המשפט כדי לעכב את מימוש הצו, ובמקביל הפעילה את קשריה במשרד להגנת הסביבה בבקשה לאפשר לאונייה המובילה אמוניה למלא את המכל.

גם המשרד להגנת הסביבה, והעומד בראשו זאב אלקין, לא יוצאים טוב מהסיפור הזה. המשרד תומך בבקשה של חיפה כימיקלים, בטענה שצריך לאפשר למשק להיערך לשינוי. כנראה שכחו שם, שהם עובדים במקום שנקרא "המשרד להגנת הסביבה", לא המשרד להפקרת הסביבה ולא המשרד להגנת המשק. אלקין אף הגדיל לעשות, ופנה ליועץ המשפטי לממשלה וציין שעמדת הממשלה, זו הגורסת שיש לרוקן את מכל האמוניה בצורה בטוחה, פוגעת בסמכויותיו. סמכויות לעשות מה? לסכן את תושבי ישראל?

בינתיים עובדי המפעלים העשויים להיפגע מהשבתת מכל האמוניה מפגינים, ובצדק. מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אלי גרונר, אמר השבוע, כי "אף אחד לא התכוון לשלוח עובדים הביתה או לפגוע ב-2% מהיצוא התעשייתי". ברור שאף אחד לא התכוון, אבל מצד שני, אף אחד גם לא ממש פעל עד כה כדי לדאוג להם או ליצוא התעשייתי.

השבוע נאותה הממשלה לדון סוף סוף במשבר המכל. היה סביר שבין השאר יוזכר בדיון כזה דו"ח הכימאים והסכנות שהוא פורש. אבל הדו"ח לא הוזכר. כל מה שהוחלט הוא, ששר הכלכלה והתעשייה והשר להגנת הסביבה יחליטו אם פעילות המכל תוארך עד יוני, או עד אוגוסט. זה מה שקיבלנו, האזרחים: דיון ממשלתי לא מקצועי, שבו מחליטים אם הסכנה תרחף מעל ראשינו עוד חודשיים או עוד

ארבעה. ומהיכרותנו עם הממשלה הנוכחית, אפשר להניח שהיא תמשיך לרחף עוד הרבה אחרי.